

Sygn. akt I ACa 1690/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Bohun

Sędziowie: SSA Adam Jewgraf (spr.)

SSO del. Monika Kuźniar

Protokolant: Marta Perucka

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2015 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w N.**

przeciwko **D. G., A. G. (1), L. G., S. G. i A. G. (2)**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanych A. G. (2), A. G. (1) i S. G. oraz zażalenia strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 4 września 2014 r. sygn. akt I C 2528/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie VI, VII i VIII przez zastąpienie zasądzonych tamże od pozwanych na rzecz strony powodowej kwot po 3.600 zł kwotami po 5.400 zł;

2. odrzuca apelację pozwanych A. G. (2) i A. G. (1) w zakresie w jakim dotyczy ona rozstrzygnięć zawartych w punktach II,

III, IV, VI, VII, VIII, IX, X i XI zaskarżonego wyroku, zaś w pozostałej części apelację oddala;

3. odrzuca apelację pozwanego S. G.;

4. zasądza na rzecz strony powodowej od pozwanych A. G. (2) i A. G. (1) solidarnie kwotę 5.400 zł, zaś od pozwanego S. G. 3.150 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 grudnia 2013 roku skierowanym przeciwko D. G., S. G., A. G. (2), A. G. (1) i L. G. Skarb Państwa reprezentowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. wniósł o uznanie za bezskuteczne w stosunku do niego trzech umów darowizny z dnia 6 października 2010 roku oraz umowy sprzedaży z dnia 9 sierpnia 2011 roku, a także o zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazane zostało, że strona powodowa jest wierzycielem A. i A. G. (1). Dłużnicy, pomimo posiadanych zaległości podatkowych względem Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. wyzbyli się posiadanego majątku wobec osób im najbliższych. Na mocy umowy darowizny z dnia 6 października 2010 roku darowali pozwaną córkę D. G. oraz pozwanemu synowi S. G. udziały wynoszące po 1/2 w zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej

w N. przy ul. (...), jednocześnie ustanawiając na swoją rzecz dożywotnią służebność osobistą opisaną w § 5 aktu notarialnego. Ponadto zawartymi w tym samym dniu umowami darowizny dłużnicy darowali pozwaną córkę D. G. spółdzielcze własnościowe prawo do garażu samochodowego nr (...), zaś pozwanemu synowi S. G. spółdzielcze własnościowe prawo do garażu samochodowego nr (...). Następnie, w dniu 9 sierpnia 2011 roku S. G. sprzedał swojej ciotce – pozwaną L. G. udział wynoszący 1/2 w zabudowanej nieruchomości gruntowej składającej się z działki nr (...) położonej w N. przy ul. (...). Strona powodowa wskazała, iż w zakresie umowy sprzedaży z dnia 9 sierpnia 2011 roku osobą trzecią jest S. G., który rozporządził uzyskaną korzyścią majątkową na rzecz pozwaną L. G. (osoba czwarta). W wyniku dokonanych rozporządzeń dłużnicy stali się niewypłacalni. Mieli oni przy tym świadomość działania z pokrzywdzeniem wierzycieli, albowiem w dniu 15 czerwca 2010 roku zostało wobec dłużników wszczęte postępowanie karne skarbowe.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 września 2014 roku Sąd Okręgowy w Świdnicy:

I. uznał umowę darowizny, zawartą w dniu 6 października 2010 roku w formie aktu notarialnego, mocą której dłużniczka A. G. (2) oraz jej mąż

A. G. (1) darowali córce – pozwaną D. G. oraz synowi S. G. udziały wynoszące po 1/2 w zabudowanej nieruchomości gruntowej składającej się z działki nr (...) zawierającej obszar 3 arów i 66 m⁽²⁾, położonej w N. przy ul. (...), objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez

Sąd Rejonowy w K. oraz mocą której dłużnicy ustanowili

z pozwanymi na swoją rzecz dożywotnią służebność osobistą opisaną

w § 5 aktu notarialnego – za bezskuteczną w stosunku do Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w N., któremu przysługują wierzytelności wobec A. G. (2) i A. G. (1) stwierdzone wystawionymi przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. tytułami wykonawczymi o numerach(...), (...), (...) (...), (...), (...), (...)z tytułu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i wierzytelności wobec A. G. (2) z tytułu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku VAT wraz z należnymi według norm przepisanych odsetkami z tytułu zobowiązań podatkowych oraz kosztami ich egzekucji, które według stanu na dzień 20 listopada 2013 roku wynoszą łącznie 765.998 zł;

II. uznał umowę darowizny, zawartą w dniu 6 października 2010 roku w formie aktu notarialnego, mocą której dłużniczka A. G. (2) oraz jej mąż

A. G. (1) darowali córce – pozwaną D. G. spółdzielcze własnościowe prawo do garażu samochodowego nr (...), o powierzchni użytkowej 18m⁽²⁾, położonego w N. przy ul. (...), objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w K.

– za bezskuteczną w stosunku do Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w N., któremu przysługują wierzytelności

wobec A. G. (2) i A. G. (1) stwierdzone wystawionymi przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. tytułami wykonawczymi

o numerach (...) (...), (...) (...), (...), (...), (...) z tytułu zobowiązań podatkowych

z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i wierzytelności wobec A. G. (2) z tytułu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku VAT wraz

z należnymi według norm przepisanych odsetkami z tytułu zobowiązań podatkowych oraz kosztami ich egzekucji, które według stanu na dzień

20 listopada 2013 roku wynoszą łącznie 765.998 zł;

III. uznał umowę darowizny, zawartą w dniu 6 października 2010 roku w formie aktu notarialnego, mocą której dłużniczka A. G. (2) oraz jej mąż

A. G. (1) darowali synowi S. G. spółdzielcze własnościowe prawo do garażu samochodowego nr (...), o powierzchni użytkowej 15,84m², położonego w N. przy ul. (...), objętego księgą wieczystą nr (...)prowadzoną przez Sąd Rejonowy

w K. – za bezskuteczną w stosunku do Skarbu Państwa

– Naczelnika Urzędu Skarbowego w N., któremu przysługują wierzytelności wobec A. G. (2) i A. G. (1) stwierdzone wystawionymi przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. tytułami wykonawczymi o numerach (...), (...), (...) (...), (...), (...),(...)

z tytułu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i wierzytelności wobec A. G. (2) z tytułu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku VAT wraz z należnymi według norm przepisanych odsetkami z tytułu zobowiązań podatkowych oraz kosztami ich egzekucji, które według stanu na dzień 20 listopada 2013 roku wynoszą łącznie 765.998 zł;

IV. uznał umowę sprzedaży, zawartą w dniu 9 sierpnia 2011 roku w formie aktu notarialnego, mocą której pozwany S. G. sprzedał swojej ciotce – pozwanej L. G. udział wynoszący 1/2 w zabudowanej nieruchomości gruntowej składającej się z działki nr (...) zawierającej obszar 3 arów i 66 m², położonej w N. przy ul. (...), objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w K. – za bezskuteczną w stosunku do

Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w N., któremu przysługują wierzytelności wobec A. G. (2) i A. G. (1) stwierdzone wystawionymi przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. tytułami wykonawczymi o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) z tytułu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i wierzytelności wobec A. G. (2)

z tytułu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku VAT wraz z należnymi według norm przepisanych odsetkami z tytułu zobowiązań podatkowych oraz kosztami ich egzekucji, które według stanu na dzień 20 listopada 2013 roku wynoszą łącznie 765.998 zł;

V. nie obciążył pozwanych A. G. (2) i A. G. (1) kosztami procesu;

VI. zasądził od pozwanej D. G. na rzecz strony powodowej koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł;

VII. zasądził od pozwanego S. G. na rzecz strony powodowej koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł;

VIII. zasądził od pozwanej L. G. na rzecz strony powodowej koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł;

IX. nakazał uiścić pozwanej D. G. na rzecz Skarbu Państwa

– Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 6.000 zł tytułem nieuiszczonego wpisu sądowego;

X. nakazał uiścić pozwanemu S. G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 6.000 zł tytułem nieuiszczonego wpisu sądowego;

XI. nakazał uiścić pozwanej L. G. na rzecz Skarbu Państwa

– Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 6.000 zł tytułem nieuiszczonego wpisu sądowego.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał, iż w dniu

15 czerwca 2010 roku wszczęto dochodzenie w sprawie o przestępstwo skarbowe

z art. 65 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. polegające na wystawianiu

w latach 2006-2007 nierzetelnych faktur VAT przez A. G. (2). Na skutek przeprowadzonego przez Urząd Kontroli Skarbowej we W. postępowania kontrolnego stwierdzono szereg nieprawidłowości w zakresie odprowadzania przez dłużników należnego podatku. W konsekwencji Naczelnik Urzędu Skarbowego w N. wystawił przeciwko A. G. (2) i A. G. (1) tytuły wykonawcze z tytułu zobowiązań podatkowych związanych z podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz wobec A. G. (2) z tytułu zobowiązań podatkowych z tytułu podatku VAT. Łączna kwota zaległości dłużników względem strony powodowej wynosiła na dzień 20 listopada 2013 roku 765.998 zł.

W dniu 6 października 2010 roku w formie aktu notarialnego dłużniczka

A. G. (2) oraz jej mąż A. G. (1) darowali córce D. G. oraz synowi S. G. udziały wynoszące po 1/2 w zabudowanej nieruchomości gruntowej składającej się z działki nr (...) zawierającej obszar 3 arów i 66 m², położonej w N. przy ul. (...), objętej księgą wieczystą

nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w K.. Na mocy § 5 umowy dłużnicy ustanowili na swoją rzecz dożywotnią służebność osobistą. Tego samego dnia dłużnicy, w formie aktu notarialnego, darowali córce D. G. spółdzielcze własnościowe prawo do garażu samochodowego nr (...), o powierzchni użytkowej 18m², położonego w N. przy ul. (...), objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w K., zaś synowi S. G. darowali spółdzielcze własnościowe prawo do garażu samochodowego nr (...), o powierzchni użytkowej 15,84m², położonego w N. przy ul. (...), objętego księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w K..

W dniu 9 sierpnia 2011 roku, w formie aktu notarialnego, S. G. sprzedał swojej ciotce – L. G. udział wynoszący 1/2 w zabudowanej nieruchomości położonej w N. przy ul. (...). Strony ustaliły cenę sprzedaży na kwotę 70.000 zł. L. G. kwotę 500 zł wpłaciła przed zawarciem umowy, pozostała zaś kwota została rozłożona na miesięczne raty po 500 zł każda. W nieruchomości tej nadal zamieszkuje S. G..

A. G. (2) i A. G. (1) są zarejestrowani jako bezrobotni, bez prawa do zasiłku. Pozostają na utrzymaniu dzieci. Nie posiadają żadnego majątku.

Dokonując oceny ustalonych okoliczności faktycznych, Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione. Niesporne między stronami było dokonanie przez

A. i A. G. (1) darowizn na rzecz swoich dzieci, oraz dalsza sprzedaż uzyskanej w ten sposób korzyści przez S. G. na rzecz ciotki L. G.. Poza sporem pozostawało także wystawienie przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. przeciwko dłużnikom tytułów wykonawczych na łączną kwotę ponad 700.000 zł. Wskutek dokonanych czynności A. i A. G. (1) stali się niewypłacalni, co wskazuje na działanie z pokrzywdzeniem wierzyciela. Nadto pozwani mieli świadomość toczącego się względem nich postępowania kontrolnego. Osobami trzecimi na rzecz których dłużnicy dokonali rozporządzenia majątkiem były osoby najbliższe – syn i córka. Zachodzi zatem domniemanie prawne z art. 527 § 3 k.c. Umowa sprzedaży z dnia 9 sierpnia 2011 roku zawarta pomiędzy S. G. a L. G. miała nieodpłatny charakter z uwagi na brak ekwiwalentności świadczeń. Tym samym zdaniem Sądu Okręgowego spełnione zostały wszystkie przesłanki konieczne do uwzględnienia skargi pauliańskiej zgłoszonej przez stronę powodową w zakresie wszystkich wyszczególnionych w pozwie umów.

W stosunku do A. G. (2) i A. G. (1) o kosztach procesu

Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. W stosunku zaś do pozwanych S. G., D. G. i L. G. w oparciu o przepis art. 98 § k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa i w zw. z § 6 pkt 6 i § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. O kosztach sądowych Sąd pierwszej instancji orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł pozwany S. G., zaskarżając wyrok w części, tj. co do pkt IV, zarzucając naruszenie prawa materialnego, a to art. 527 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie, wnosząc o zmianę zaskarżonego orzeczenie i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację wywiedli także pozwani A. G. (2) i A. G. (1). Zaskarżyli

oni wyrok w całości, zarzucając naruszenie prawa procesowego, a to art. 1 k.p.c. poprzez udzielenie ochrony roszczeniu powoda, gdy dochodząc pozewem stwierdzenia nieważności zawartych umów, dążył on do wyegzekwowania należności publicznoprawnej, tj. podatków, podczas gdy wierzycielności te nie mają charakteru cywilnoprawnego. Nadto apelujący zarzucili sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych w sprawie z treścią zebranego materiału dowodowego oraz naruszenie prawa materialnego, a to art. 527 k.c. poprzez jego błędną wykładnię

i niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie. Wskazując na powyższe, pozwani wnieśli o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania.

Nadto Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego w N. wniósł zażalenie, zaskarżając wyrok w części, tj. co do punktu VI, VII i VIII, zarzucając naruszenie art. 108 k.p.c. i art. 98 i 99 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie kosztów zastępstwa procesowego strony powodowej w postępowaniu zażaleniowym, wnosząc o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych D. G., S. G. i L. G. kwoty po 5.400 zł. Nadto skarżący wniósł o zasądzenie od w/w pozwanych na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w kwocie po 300 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy odnieść się do apelacji pozwanych.

Zgodnie z art. 373 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym apelację, jeżeli podlegała ona odrzuceniu przez sąd pierwszej instancji. A z kolei sąd pierwszej instancji odrzuca apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został trafny pogląd, zgodnie z którym przyczyną niedopuszczalności wniesienia apelacji jest nieistnienie po stronie apelującego interesu w zaskarżeniu (gravamen) (por. postanowienie SN z dnia 19 maja 2010 r., I CZ 19/10, Lex nr 686085). Legitymacja do wniesienia środka zaskarżenia (w danym wypadku legitymacja do wniesienia apelacji), jako legitymacja do dokonania kwalifikowanej czynności procesowej, zależy od konkretnej sytuacji procesowej podmiotu postępowania cywilnego, od jego stosunku do rozpoznawanej sprawy. Nie można przyjąć, że samo uczestnictwo strony w procesie daje jej legitymację do wniesienia apelacji od każdego wyroku wydanego w tym procesie. Legitymacja do wniesienia apelacji od wyroku przysługuje tylko stronie, której dotyczy ten wyrok, przez co należy rozumieć, że wyrok zawiera rozstrzygnięcie (pozytywne lub negatywne) o żądaniu, z którym ta strona wystąpiła (jako powód) lub które przeciwko niej zostało skierowane (jako pozwanemu).

Biernej legitymacji procesowej w sprawach o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, wskutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, oraz czynności prawnej osoby trzeciej rozporządzającej uzyskaną od dłużnika korzyścią, dotyczy art. 531 k.c.

Zgodnie z art. 531 § 1 k.c., uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli następuje w drodze powództwa przeciwko osobie trzeciej, która wskutek tej czynności uzyskała korzyść majątkową. Biernie legitymowana w sprawie o uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli jest więc osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową na podstawie tej czynności – i tylko ta osoba

(por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CSK 222/13). Przyznanie w art. 531 § 1 k.c. biernej legitymacji procesowej samej tylko osobie trzeciej stanowi wyjątek od zasady, że w charakterze stron procesu w sprawie

o ukształtowanie powinny uczestniczyć wszystkie osoby, których sytuacja prawna ma być ukształtowana przez wyrok sądu – uzasadniony tym, że wyrok pauliański ze względu na jego skutek przewidziany w art. 532 k.c. dotyka w głównej mierze sfery prawnej osoby trzeciej uzyskującej korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Według zaś art. 531 § 2 k.c., w wypadku, gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie,

na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo, jeżeli rozporządzenie było nieodpłatne. Biernie legitymowany w takiej sprawie zgodnie

z tym przepisem jest następca prawny osoby trzeciej – i tylko on (por. wyrok

Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 330/06). Motyw takiego ujęcia biernej legitymacji procesowej w art. 531 § 2 k.c. jest zbieżny z motywem podobnego ujęcia biernej legitymacji procesowej w art. 531 § 1 k.c.

Przenosząc te ogólne rozważania i wynikające z nich wnioski na grunt rozpoznawanej sprawy należy wskazać, że wprawdzie strona powodowa w pozwie jako pozwanych wskazała wszystkie osoby, które uczestniczyły w zawieraniu zaskarżonych umów, tj. D. G., S. G., A. G. (2), A. G. (1) i L. G., jednakże już w treści uzasadnienia wyraźnie wskazane zostało, które z tych osób są legitymowane biernie w zakresie poszczególnych umów. I tak, w zakresie umowy darowizny z dnia 6 października 2010 roku na mocy której A. G. (2) oraz jej mąż A. G. (1) darowali córce D. G. oraz synowi S. G. udziały wynoszące po 1/2 w nieruchomości gruntowej jako stroną pozwaną wskazano D. G. i S. G., są to bowiem osoby trzecie, które uzyskały korzyść majątkową na podstawie tej czynności.

W zakresie zaś umowy darowizny z dnia 6 października 2010 roku, mocą której A. G. (2) oraz A. G. (1) darowali córce D. G. spółdzielcze własnościowe prawo do garażu samochodowego nr (...) pozwaną jest D. G.,

z przyczyn wskazanych powyżej. Stroną pozwaną w zakresie umowy darowizny z dnia 6 października 2010 roku, na mocy której A. G. (2) oraz A. G. (1) darowali S. G. spółdzielcze własnościowe prawo do garażu samochodowego nr (...) pozwanym jest S. G.. W myśl zaś art. 531 § 2 k.c. legitymowaną biernie w zakresie umowy sprzedaży nieruchomości z dnia 9 sierpnia 2011 roku jest następca prawny osoby trzeciej, czyli L. G.. Tylko te osoby (poza stroną powodową) miały legitymację do wniesienia apelacji od wyroku w zakresie, w którym wyrok ten ich dotyczył.

Z przyczyn wskazanych powyżej, apelacja pozwanego S. G., który zaskarżył wyrok jedynie w zakresie pkt IV, tj. w zakresie umowy sprzedaży

z dnia 9 sierpnia 2011 roku, mocą której sprzedał on swojej ciotce – pozwanej L. G. udział wynoszący 1/2 w zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej

w N. przy ul. (...) podlegała odrzuceniu, albowiem nie był on legitymowany biernie w zakresie tej umowy, a tym samym nie miał interesu prawnego w zaskarżeniu wyroku w tej części.

Z tożsamyh przyczyn Sąd Apelacyjny odrzucił apelację A. G. (2)

i A. G. (1) z zakresie zaskarżonego pkt II- XI. Należy wskazać, że zawarte w pkt VI-XI orzeczenia o kosztach dotyczą wyłącznie D. G., S. G. i L. G., a zatem A. i A. G. (1) nie są adresatami tych rozstrzygnięć. Zawarte zaś w pkt V orzeczenie o nie obciążaniu A. G. (2)

i A. G. (1) kosztami procesu jest dla nich korzystne. Brak jest tym samym gravamenu w zaskarżeniu przez nich wyroku w tym zakresie.

Pozwani A. G. (2) i A. G. (1) mieli jedynie interes prawny

w zaskarżeniu pkt I wyroku w zakresie, w którym dotyczy on ustanowionej na ich rzecz służebności osobistej opisanej w § 5 aktu notarialnego. W apelacji pełnomocnik pozwanych nie odniósł się jednak w żadnym zakresie do tej czynności, nie postawił także rozstrzygnięciu Sądu Okręgowego w tej części żadnych zarzutów. Z tego względu Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanych w tej części.

Na marginesie należy jedynie wskazać, że w ocenie Sądu Apelacyjnego

Sąd Okręgowy trafnie zakwalifikował roszczenie strony powodowej, następnie prawidłowo rozpoznał sprawę oraz skonstruował prawidłową podstawę

faktyczną i prawną orzeczenia. Spełnione zostały bowiem wszystkie przesłanki materialnoprawne uznania za bezskuteczne względem wierzyciela czynności prawne dłużników z osobami trzecimi oraz osoby trzeciej z osobą czwartą. Strona powodowa wykazała bowiem, że dłużnicy nie uiszcili na jej rzecz podatku dochodowego. Wyzbyli się oni istotnych składników majątku, a ich córka i syn uzyskały nieodpłatnie korzyść majątkową. W toku prowadzonych postępowań egzekucyjnych wierzyciel nie uzyskał zaspokojenia, co świadczy o niewypłacalności dłużników. A. i A. G. (1) mieli świadomość toczącego się przeciwko nim postępowania karnoskarbowego oraz kontroli skarbowej. Sąd Okręgowy stwierdził, że w sprawie nie było konieczne wykazywanie przez stroną powodową wiedzy osoby trzeciej lub możliwości dowiedzenia się przez osobę trzecią przy zachowaniu należytej staranności,

że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Zgodnie bowiem z art. 528 k.c. jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Spełnione zostały także przesłanki z art. 531 § 2 k.c. uzasadniające stwierdzenie bezskuteczności w stosunku do strony powodowej umowy sprzedaży nieruchomości zawartej pomiędzy S. G. a L. G.. Trafnie Sąd Okręgowy zakwalifikował tę umowę jako nieodpłatną z uwagi na brak ekwiwalentności świadczenia L. G..

Całkowicie bezzasadny jest podniesiony przez pełnomocnika pozwanych

A. i A. G. (1) zarzut naruszenia art. 1 k.p.c. Zgodnie bowiem

z ugruntowaną linią orzecniczą dopuszczalna jest możliwość wykorzystania konstrukcji cywilistycznej skargi pauliańskiej do ochrony wiarygodności publicznoprawnych (podatków, składek ZUS itp.) przez zastosowanie przepisów

art. 527 i n. k.c. na zasadzie analogiae legis (tak: wyrok SN z dnia

16 kwietnia 2002 r., V CK 41/02, OSP 2003, z. 2, poz. 22; wyrok SN z dnia

11 kwietnia 2003 r., III CZP 15/03, OSNC 2004, nr 3, poz. 32; uchwała SN (7) z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 85/02, OSNC 2003, nr 10, poz. 129; wyrok SN z dnia

13 maja 2005 r., I CK 677/04, Pr. Bank. 2004, nr 9, s. 10.; wyrok SN z dnia

27 lipca 2006 r., III CSK 57/06, LEX nr 195391; wyrok SN z dnia 28 października 2010 r., II CSK 227/10, OSNC-ZD 2011, nr 1, poz. 3; wyrok SN z dnia

1 czerwca 2011 r., II CSK 513/10, LEX nr 960505).

Także wskazywana w uzasadnieniu apelacji wywiedziona przez pełnomocnika S. G. konstrukcja współuczestnictwa koniecznego występującego po stronie wszystkich stron umowy darowizny jest chybiona. Przytoczona uchwała Sądu Najwyższego (III CZP 100/12) dotyczy zgoła odmiennej kwestii. Z uzasadnienia tejże uchwały wprost wynika, że treść prawnej relacji między wierzycielem i obdarowanymi małżonkami, ukształtowana w wyniku ich działania i dłużnika in fraudem creditoris, uzasadnia współuczestnictwo konieczne jedynie po stronie obdarowanych małżonków w sprawie wytoczonej na podstawie art. 527 k.c..

Z przyczyn wskazanych powyżej, orzeczono jak w pkt 2 i 3 sentencji wyroku.

Za zasadne natomiast Sąd Apelacyjny uznał zażalenie strony powodowej. Wydając rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania Sąd Okręgowy pominął koszty związane z postępowaniem zażaleniowym. Jak wynika z akt sprawy postanowieniem z dnia 28 lutego 2014 roku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I ACz oddalił zażalenie pozwanych D. G., S. G.

i L. G. na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego sądowi I instancji

w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Z tego względu, w oparciu

o przepis art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej

z urzędu. (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.) Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w pkt VI, VII, i VIII przez zastąpienie zasądzonych od pozwanych na rzecz strony powodowej kwot 3.600 zł kwotami po 5.400 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w pkt 4 w stosunku do pozwanych A. G. (2) i A. G. (1) w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c.

w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa i w zw. z § 6 pkt 7 w zw. z § 12 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności

radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. W stosunku zaś do pozwanego S. G. w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

MR-K